

Iwona Młodkowska

Kuźniczka, gm. Krzepice, woj. częstochowskie, st. 2

Informator Archeologiczny : badania 22, 40-41

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Koszyce Wielkie,
gm. Tarnów,
woj. tarnowskie,
st. 1**

PP Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konser-
watorska w Tarnowie

Badania prowadzili mgr Andrzej Cetera i mgr Jerzy Okoński (autor sprawozdania). Finansowała Dyrekcja Okręgowa Dróg Publicznych w Krakowie. Pierwszy sezon badań. Osada kultury łużyckiej.

Stanowisko położone jest na północno-wschodnim skłonie rozległego cypla w dolinie Białej Dunajcowej. Zostało odkryte podczas badań AZP w 1981 r. W związku z budową obwodnicy wokół Tarnowa badania miały charakter ratowniczy i objęły część stanowiska zagrożoną zniszczeniem. W sondażu o wymiarach 10 x 1 m stwierdzono obecność pod humusem warstwy kulturowej o miąższości ok. 20 cm. W wykopie 1/88 o wymiarach 5 x 5 m z warstwy kulturowej na głębokości 60-70 cm wyodrębniło się 5 owalnych obiektów archeologicznych. Były to niewielkie, płytkie jamy, typowe dla osadnictwa kultury łużyckiej. Uzyskany w trakcie badań materiał ceramiczny pozwala datować stanowisko na koniec epoki brązu i początek epoki żelaza.

Badania stanowiska zakończone.

☞ Kraków - Nowa Huta Huta Wyciąże, st. 5 - patrz neolit

**Króle Stare, gm. Książopól,
woj. zamojskie,
st. 1**

Muzeum Okręgowe w Zamościu, Mu-
zeum Rzemiosł Ludowych w Błogoraju

Badania prowadzili mgr mgr Andrzej Urbański (autor sprawozdania) i Jerzy Waszkiewicz. Finansowało Muzeum Okręgowe w Zamościu. Pierwszy i ostatni sezon badań. Ślady osadnictwa z epoki wczesnego średniowiecza.

Stanowisko położone jest w lesie na wysokim, płaszczystym brzegu Tanwi stałe podmywanym przez rzekę. W latach 70-tych natrafiono w skarpie nad brzegiem na ślady obiektów z okresu wczesnego średniowiecza. Zebrany materiał ceramiczny przekazany został do Muzeum Rzemiosł Ludowych w Błogoraju.

Po oczyszczeniu odcinka ok. 20 m profilu brzegu nie natrafiono na pozostałości obiektów. W ciągu kilkunastu lat podmyty przez rzekę brzeg przesuwał się o kilka metrów, co spowodowało ich zniszczenie. Z powierzchni stanowiska zebrano niewielką ilość fr. ceramiki kultury trzcinieckiej i z okresu wczesnego średniowiecza oraz retuszowany odłupek z krzemienia świetochowskiego. W trakcie oczyszczania profilu natrafiono na kilka fragmentów ceramiki z wczesnego okresu epoki brązu i z okresu wczesnego średniowiecza.

Materiały z badań znajdują się w Muzeum Rzemiosł Ludowych w Błogoraju.

Nie przewiduje się kontynuacji badań.

☞ Krzenionki, gm. Bodzechów, woj. kieleckie - patrz neolit.

**Kuźniczka, gm. Krzepice,
woj. częstochowskie,
st. 2**

Muzeum Okręgowe w Częstochowie

Badania prowadziła mgr Iwona Młodkowska. Finansowała WKZ w Częstochowie. Drugi sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z III-IV okresu epoki brązu. Osada o nieokreślonej chronologii.

Kontynuowano prace prowadzone w 1987 r. Przebadano powierzchnię 100 m² po północnej i zachodniej stronie ubiegłorocznych wykopów.

Odkryto 8 grobów ciałopalnych (nr 21-28), wśród których tylko jeden był obiektem popielnicowym. Funkcję popielnicy pełnił duży garnek o esowatym profilu. Grób posiadał symboliczną obstawę kamienną. Popielnica po brzegi wypełniona spalonym materiałem kostnym, przykryta została dużym, płaskim kamieniem. Inny grób posiadał bruk kamienny na dnie jamy, o który rozbito czerpak profilowany. Kilka fragmentów spalonych kości zalegało w zasypisku jamy nad brukiem. W pozostałych obiektach ciałopalnych jamowych odkryto niewielką ilość spalonych szczątków kostnych oraz luźne fragmenty różnych naczyń.

W wykopach natrafiono również na 21 obiektów nie grobowych, z czego 11 było jamami postępuowymi. Tylko w 1 obiekcie (jama 25) znaleziono kilka drobnych ułamków ceramiki i 2 grudki polepy.

Na podstawie analizy materiału ceramicznego oraz cech obrządku pogrzebowego należy utrzymać wcześniejsze datowanie cmentarzyska na III-IV okresu epoki brązu. Natomiast materiał pochodzący z jamy nr 25 nie pozwala określić przynależności kulturowej i chronologii osady.

Materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Częstochowie.

Badania będą kontynuowane.

**Maciejowice,
woj. śledzieckie,
st. 1**

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Epoki Metali w Warszawie

Badania prowadziła dr Małgorzata Mogielnicka-Urban. Konsultował doc. dr hab. Jan Dąbrowski. Finansował WKZ w Śledzicach. Ósmy sezon badań. Cmentarzysko grupy mazowiecko-podlaskiej kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki brązu i wczesnej epoki żelaza.

Przekopano ok. 194 m², odkrywając 83 obiekty sepulkralne: 5 grobów jamowych, 68 popielnicowych, 1 skupisko kamieni oraz 2 zespoły i 7 pojedynczych naczyń niezawierających kości. Groby jamowe były kołate w planie i nieckowate w przekroju. W dwóch zarysowały się ślady jam grobowych. We wszystkich wystąpiły drobne fragmenty ceramiki. W 10 grobach popielnicowych zaobserwowano zarysy jam. Tylko dwa z nich były jałowe, a w pozostałych stwierdzono drobne przepalone kości, nieliczne fragmenty ceramiki, krzemienie i fragmenty skorodowanego przedmiotu żelaznego. Większość popielnic była nakryta plackiem lub misą, rzadziej innym naczyniem. Przystawki wystąpiły obok popielnic w 4 grobach, a w popielnicy w jednym. W popielnicach 19 grobów znaleziono, na ogół wśród kości, drobne przedmioty metalowe, przeważnie kółka lub skręty z drutu brązowego. W 12 innych stwierdzono ślady po niezachowanych przedmiotach brązowych, w 14 krzemienie, a w 1 nieokreślony przedmiot kościelany. Krzemienie są często przepalone lub mają patynę ogniową. Skupisko kamieni było nieregularne w planie i profilu, silnie wydłużone po linii północ-południe, i zawierało stosunkowo dużo fragmentów ceramiki i krzemieni. Naczynia niezawierające kości i ich zespoły znajdowały się w stosunkowo znacznej odległości od sąsiednich grobów, sytuując się na ogół na poziomie ich dolnych partii lub poniżej nich. Były to przeważnie czepaki, kubki i amforki małych rozmiarów. Obiekty na cmentarzysku występowały w skupiskach, w 3 poziomach i nieraz nawarstwiały się na siebie. Potwierdzono wschodnią i zachodnią granicę nekropoli i rozpoznano lepiej jej partię północno-wschodnią.

Badania będą kontynuowane.

**Madety, gm. Pątnów,
woj. sieradzkie,
st. 1**

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadził mgr Zdzisław Kaszewski. Finansował WKZ w Sieradzu. Dwunasty sezon badań. Cmentarzysko górnośląsko-małopolskiej grupy kultury łużyckiej z V okresu epoki brązu i z okresu halsztackiego C (900 - 850 p.n.e.).

Badania koncentrowały się w zachodniej części stanowiska. Zbadano obszar o powierzchni 600 m², na którym odkryto 45 grobów ciałopalnych o zróżnicowanym obrządku pogrzebowym.

Typ I - 12 grobów. Przepalone kości ludzkie, ułożone w popielnicy w układzie anatomicznym (groby: 418, 425, 441, 455) lub przemieszane (groby: 417, 419, 421, 428, 433, 445, 450, 456), wypełniały popielnicę prawie pod samą szyjkę. Popielnice ustawione były w nieckowatych jamach wypełnionych czarnławoszarym piaskiem, rysują się wyraźnie na tle warstw żółtawego żwiru. Groby: 421 i 445 miały obstawę kamienną. Przystawki umieszczone były bezpośrednio w sąsiedztwie popielnicy. Rzadziej wkładano je razem z ozdobami stroju do jej wnętrza na przepalone szczątki ludzkie. Nakrywanie popielnic płaskimi kamieniami lub misą stwierdzono w grobach: 433, 441, 445, 455.

Typ II, odmiana a - 4 groby. Część przepalonych kości ludzkich w popielnicy, a resztę rozsypano między popielnicą a przystawkami (groby: 432, 438, 448, 454).

Typ II, odmiana b - jeden grób. Przepalone kości ludzkie częściowo w popielnicy, a resztę rozsypano w jamie grobowej wzdłuż osi północ - południe. Popielnica i przystawki umieszczone były w północnej części jamy grobowej.

Typ III, odmiana b - jeden grób. Odmianę tę reprezentuje grób nr 423. Różni się od typu II, odmiana b, tym że przepalone kości ludzkie były przemieszane ze szczątkami stosu, natomiast przystawki umieszczone zostały w południowej części jamy grobowej.

Groby jamowe. typ IV - 5 grobów. Przepalone kości ludzkie tworzyły podłużne skupiska wzdłuż osi północ-południe (groby: 427, 434, 447, 451, 453). Wśród przepalonych kości